

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ที่มา

การพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อส่วนรวมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก มีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพและกระจายรายได้ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบคลุมเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเกษตรกรในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ยุวเกษตรกร เกษตรกรทั่วไป รวมไปถึงเกษตรกรสูงวัย ทั้งที่เป็นเกษตรกรรายเดี่ยว และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นองค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขัน โดยมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร ในแนวทางการพัฒนาด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติข้างต้น

ดังนั้น เพื่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในทุกช่วงวัยให้มีความสามารถในการจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในเชิงธุรกิจและสังคม พัฒนาช่องทางการตลาด การบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรที่มีศักยภาพ พัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ให้กับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และมีส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

๑.๒ เหตุผลความจำเป็น

ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ เพื่อส่งเสริมองค์กรเกษตรกรให้มีศักยภาพและทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และขยายผลไปสู่ชุมชน องค์กรเกษตรกรมีความสามารถในการบริหารจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น มีการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรมบนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร รวมถึงมีความมั่นคงด้านอาหาร สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียง และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น เพื่อสร้างรายได้หรือลดรายจ่ายให้ครัวเรือนและชุมชน

๒.๒ ส่งเสริมการสร้าง ความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชนให้มีอาหารปลอดภัยบริโภคเพียงพอ สามารถลดความเสี่ยงการขาดแคลนอาหารจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ

๒.๓ เพื่อให้องค์กรเกษตรกรมีแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับอำเภอ และร่วมกันพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่

๓. เป้าหมาย

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี จำนวน ๕ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ ในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.

๕. สถานที่ดำเนินการ

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดอนทอง หมู่ ๕ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๖. กิจกรรม

ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ร่วมกับคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕ ราย ประกอบด้วย ประธาน คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับตำบล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระตือรือร้นศักยภาพกลุ่ม Smart Group และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบระดับอำเภอ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

๗.๑.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอ วางแผนและเตรียมการประชุมฯ เพื่อทบทวนความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาท หน้าที่ ภารกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ตอบสนองต่อบริบทของแต่ละอำเภอ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มและการพัฒนาอาชีพ และการเชื่อมโยงการตลาด เป็นต้น

๗.๑.๒ ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ ตามแผนที่กำหนด พร้อมทั้งจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ และกำหนดแนวทางพร้อมทั้งจัดทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในระบบเกษตรกรรม และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและระหว่างอำเภอ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกระดับศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบระดับอำเภอ

๗.๑.๓ ดำเนินการจัดทำและส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด พร้อมทั้งรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ทั้งนี้เมื่อดำเนินการกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรอำเภอ รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแบบรายงาน กทบ.ระดับอำเภอ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๗.๒ กำหนดการประชุม

๗.๒.๑ ภาคเช้า ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ระเบียบกรมส่งเสริมการเกษตร ว่าด้วยคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๗

๓.๒ บทบาท หน้าที่ ภารกิจ และทิศทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๓.๓ สถานการณ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๓.๔ การส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาอาชีพ และการเชื่อมโยงการตลาด

๓.๕ ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๘

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่

๔.๒ การกำหนดแนวทางและแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๘. งบประมาณ

ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ (โครงการตามตัวชี้วัด) ครั้งที่ ๑ งบดำเนินงาน แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร (๐๗๐๑๑ ๔๒๒๐๒ ๙๐๐๒๐ ๐๐๐๐๐) กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร (๐๗๐๑๑ ๖๙๐๐ ๐๖๑๐ ๐๐๐๐) การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ วงเงิน ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) มีรายละเอียด ดังนี้

๘.๑ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท
เป็นเงิน ๑๒๕ บาท

๘.๒ จัดซื้อวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๘๗๕ บาท

รวม เป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ ผลผลิต

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕ ราย มีแนวทางการดำเนินงานและแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในระบบเกษตรกรรม และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและระหว่างอำเภอ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกระดับศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบระดับอำเภอ

๙.๒ ผลลัพธ์

๙.๒.๑ คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีแผนการดำเนินงานและมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกขององค์กรเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

๙.๒.๒ คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีองค์ความรู้การประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นพื้นฐานในการยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร มีศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม รวมถึงสามารถนำไปขยายผลสู่ชุมชนให้มีความเข้มแข็งพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้

๙.๓ ผลกระทบ

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่รับเข้าร่วม ได้รับประโยชน์และพึงพอใจต่อการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ

๙.๔ ตัวชี้วัด

๙.๔.๑ ระดับผลผลิต

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕ ราย ได้รับการทบทวนความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาท หน้าที่ ภารกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ตอบสนองต่อบริบทของแต่ละอำเภอ

๙.๔.๒ ระดับผลลัพธ์

คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ และได้คณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๐. ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาววันนิสา วงศ์ษา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร